

Z KRONIKI BIBLIOTEKI UMCS .

Z dniem 1 X 1970 r. przeszedł na emeryturę długoletni Dyrektor Biblioteki - st.kust.dypl. mgr Tadeusz Smółka.

W ostatnim kwartale br. zmienił się skład Dyrekcji Biblioteki Głównej UMCS i przedstawia się następująco: Dyrektor - doc.dr Jan Gurba, wicedyrektor d/s bibliotecznych - kust.dypl. mgr Stefan Pawelec, dyrektor administracyjny - Władysław Jakubowski.

2 X br. odbyło się rozszerzone zebranie Kolegium Dyrektorskiego i kierowników oddziałów z udziałem Prorektora UMCS, prof. dr Stanisława Krzykały, na którym został przedstawiony nowy Dyrektor Biblioteki doc. dr Jan Gurba, pracownik naukowo - dydaktyczny Instytutu Historycznego UMCS.

8 X br. odbyło się posiedzenie Kolegium z udziałem zaproszonych gości: Prorektora UMCS - prof. dr Wiesława Skrzydły i Dyrektora mgr Tadeusza Smółki. Na posiedzeniu został odczytany i przedyskutowany protokół zdawczo - odbiorczy Biblioteki Głównej, a obecny na posiedzeniu Prorektor w imieniu Władz Uczelni podziękował ustępującemu Dyrektorowi za wieloletnią ofiarną pracę oraz stałą troskę o rozwój Biblioteki.

Na pozostałych zebraniach Kolegium Dyrektorskiego omawiano sprawy organizacyjne, personalne - w tym awanse i rotacje pracowników, sprawę dyscypliny pracy, sprawę urlopów szkoleniowych dla pracowników dokształcających się, sprawozdania z pracy poszczególnych oddziałów oraz działalność naukowo - dydaktyczną Biblioteki. Przyjęto opracowany na najbliższy rok plan rotacji młodszych pracowników, objętych szkoleniem przywarsztatowym. Odbędą oni kolejno półroczną praktykę w następujących oddziałach Biblioteki: w Oddziale Opracowania Druków Zwartych Nowych, Opracowania Druków Ciągłych, Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów i w Oddziale Katalogów Rzeczowych. Ustalono również plan prac naukowych na rok 1971. Obejmuje on zarówno kontynuację rozpoczętych prac i wydawnictw, jak i nowo zgłoszone tematy. Na wniosek Dyrekcji powołano zespół do badań nad historią i dokumentacją Biblioteki.

W dniu 29 XII br. na rozszerzonym posiedzeniu Kolegium Dyrektorskiego z udziałem zainteresowanych kierowników Oddziałów przeanalizowano nową instrukcję dotyczącą zasad ewidencji druków bibliotecznych. Od stycznia 1971 r. Biblioteka będzie prowadziła ewidencję druków, stosując się do zaleceń nowej instrukcji.

Szkolenie, wyjazdy.

W ostatnim kwartale br., po przerwie wakacyjnej, wznowiono szkolenie wewnątrzbiblioteczne dla pracowników na nieco innych zasadach niż dotychczas przyjęte. Dyrekcja Biblioteki za zgodą Władz Uczelni przeznaczyła dwie pierwsze godziny każdej soboty na systematyczne i planowe szkolenie pracowników.

Przebiega ono trzema torami: 1 - zajęcia dydaktyczne dla młodszych pracowników; 2 - kurs bibliograficzny dla wszystkich pozostałych pracowników, którego program obejmuje historię bibliografii polskiej, metodykę oraz dorobek polskiej bibliografii w zakresie poszczególnych dziedzin wiedzy; 3 - comiesięczne szkolenie dla wszystkich pracowników Biblioteki z referatami bibliotekoznawczymi oraz sprawozdaniem ze zjazdów naukowych i konferencji.

W okresie sprawozdawczym odbyły się dwa zebrania szkoleniowe wszystkich pracowników Biblioteki z następującym programem:

1/ - 31 X br. Referat kol. Marii Wilczyńskiej pt. "Nowe tendencje i perspektywy w zakresie informacji i dokumentacji naukowej". Referentka przedstawiła aktualne zagadnienia informacji i dokumentacji w zakresie nauk ścisłych, podkreślając szybszy rozwój działalności dokumentacyjno - informacyjnej na tym polu niż analogicznej w zakresie nauk społecznych. Omówiła światowe osiągnięcia w dziedzinie mechanizacji i automatyzacji procesów dokumentacyjno - informacyjnych oraz nowe kierunki rozwojowe tej działalności. Z referatem tym związane było sprawozdanie kol. M. Wilczyńskiej z przebiegu III Sympozjum Informacji Naukowej ČSAV, SAV i PAN na temat "Stan i potrzeby informacji naukowej w naukach społecznych", które odbyło się w dn. 12 - 15 X br. w Zakopanem. Przedstawione zostały główne problemy referatów, ciekawsze wypowiedzi z dyskusji oraz podjęte wnioski.

Następnie wicedyrektor Maria Jasienowicz złożyła sprawozdanie z sesji naukowej, zorganizowanej przez SBP we Wrocławiu w dn. 23-25 X, której tematem był dorobek bibliotek Ziemi Zachodnich w okresie 25-lecia PRL. Oprócz obrad ogólnych, działały 3 sekcje: historyczna, bibliotek specjalnych i bibliotek publicznych. Ponadto w Bibliotece Ossolineum, gdzie odbywały się obrady, urządzona była wystawa dorobku bibliotek, wydawnictw Ossolineum i wydawnictw dotyczących Wrocławia. W programie była również wycieczka po Dolnym Śląsku.

Z kolei kol. Teresa Gaworczyk złożyła sprawozdanie z posiedzenia SBP, na którym dr Jadwiga Kołodziejka z Biblioteki Narodowej referowała ostatnią sesję IFLA /Moskwa, sierpień 1970/.

Na zakończenie kol. Barbara Flanczewska złożyła sprawozdanie z wyjazdu służbowego do Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki im. St. Staszica w Szczecinie i Biblioteki Politechniki Szczecińskiej.

2/ - 29 XI br. Referat kol. Marii Sadurskiej pt. "Encyklopedie polskie". W części wprowadzającej referentka omówiła rolę i znaczenie encyklopedii we współczesnym świecie, typy i rodzaje ze względu na treść i układ formalny. Następnie przedstawiła rys historyczny tego rodzaju wydawnictw. Najwięcej uwagi, zgodnie z tematem, poświęciła encyklopediom polskim ze szczególnym uwzględnieniem Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN.

Następnie kol. kol. Krystyna Biłska i Zofia Koprianiuk złożyły sprawozdanie z udziału w kursie z zakresu mechanizacji i automatyzacji procesów informacji, zorganizowanym przez ODIN PAN w Warszawie w dniach 16 - 26 XI br. Program kursu obejmował następujące wykłady: językoznawstwo w zastosowaniu do informacji naukowej, organizację mikrosystemów organizacyjnych informacji, systemy organizacyjno-wyszukiwawcze, organizację i programowanie maszyn cyfrowych w zastosowaniu do przetwarzania informacji, automatyzację wyszukiwania informacji patentowej, logikę formalną i klasyfikację nauk. Wykłady prowadzili pracownicy naukowcy Uniwersytetu Warszawskiego, PAN, CIINTE i Głównego Urzędu Patentowego PRL. Kurs zakończony był egzaminem z 5-ciu wykładanych przedmiotów.

W dn. 18 XII br. pracownicy Biblioteki uczestniczyli w zebraniu problemowo - dyskusyjnym, zorganizowanym przez Dyрекcję Biblio-

teki i Zarząd Okręgu SBP w Lublinie, na którym prof. dr Helena Więckowska wygłosiła odczyt pt. "Nowe kierunki kształcenia bibliotekarzy".

Ponadto pracownicy Biblioteki brali udział w odczytach organizowanych przez Okręg Lubelski SBP oraz Sekcję Bibliotekarzy przy ZNP.

Na uwagę zasługuje również udział pracowników Biblioteki w szkoleniowych kursach specjalistycznych, w zjazdach i konferencjach. W ostatnim kwartale br. kol.kol. Teresa Gaworczyk i Zofia Jasińska brały udział w zajęciach przewidzianych programem 2-letniego kursu z zakresu informacji i dokumentacji naukowej, zorganizowanego przez ODIN PAN /Warszawa, 26-XI - 3 XII/; kol.kol. Krystyna Bilka i Zofia Koprianiuk uczestniczyły w 10-dniowym kursie z zakresu mechanizacji i automatyzacji procesów informacji, zorganizowanym przez ODIN PAN /Warszawa, 16 - 26 XI/; kol. Maria Wilczyńska brała udział w miesięcznych, 2-dniowych sesjach Podyplomowego Studium Bibliotekoznawstwa UAM w Poznaniu oraz uczestniczyła w III Sympozjum Informacji Naukowej ČSAV, SAV i PAN na temat "Stan i potrzeby informacji naukowej w naukach społecznych" /Zakopane, 12 - 15 X/; wicedyrektor Maria Jasienowicz brała udział w sesji naukowej, poświęconej 25-leciu bibliotek polskich na Ziemiach Zachodnich, zorganizowanej przez SBP /Wrocław, 23-25 X/; kol. Kazimierz Parfianowicz jako delegat Lubelskiego Oddziału Stowarzyszenia Historyków Sztuki, uczestniczył w XX ogólnopolskiej sesji naukowej Stowarzyszenia /Szczecin, 11 - 14 XI/.

Indywidualnie do innych bibliotek w celach szkoleniowych wyjeżdżały: kol. Kazimiera Piotrowska - do Biblioteki Narodowej /12 X/, kol. Irena Wolniewicz - do Biblioteki Instytutu Matematycznego w Warszawie /4 X/, kol. Barbara Flanczewska - w celach naukowych do centralnego katalogu starych druków Biblioteki Narodowej /28 XI/.

Wicedyrektor Maria Jasienowicz w dniach 14 - 15 XII brała udział w posiedzeniu Komitetu Redakcyjnego Roczników Bibliotecznych /Wrocław/ oraz w dniu 27 X - w zebraniu Sekcji Bibliotekarskiej ZG ZNP, na którym wygłosiła referat na temat problemów bibliotek szkół wyższych.

Odnotować również należy udział 15-tu pracowników Biblioteki

UMCS w wycieczce szkoleniowej do Warszawy, zorganizowanej 24 X przez Zarząd Okręgu SBP. W programie było zapoznanie się z charakterem i organizacją pracy Biblioteki Sejmowej, zwiedzenie Cma-chu Sejmu oraz Pałacu Wilanowskiego.

W ramach działalności dydaktycznej prowadzonej przez Oddział Prac Naukowych i Dydaktycznych, na początku bieżącego roku akademickiego przeszkolono w zakresie tzw. przysposobienia bibliotecznego 635 studentów, co stanowi 81 % ogółu studiujących na pierwszym roku. Szkoleniem tym objęto częściowo także studentów studiów zaocznych. Dla kilku grup magistrantów przeprowadzono ćwiczenia bibliograficzne, a dla studentów III roku Wydziału Ekonomicznego zorganizowano praktykę dyplomową.

W dniach 17 - 19 XII br. w gmachu Biblioteki UMCS odbył się egzamin państwowy na dyplomowanych bibliotekarzy.

W skład Komisji Egzaminacyjnej dla Bibliotekarzy Dyplomowanych przy Ministerstwie Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w obecnej sesji wchodził: przewodniczący - prof. dr Ryszard Wroczyński, członkowie: prof. dr Helena Więckowska, prof. dr Karol Grombowski, doc. dr Jan Baumgart, mgr Jadwiga Cwielkova, dr Marian Górkiewicz, dr Jan Pasierski, przedst. SBP - doc. dr Helena Kozarska, przedst. MOISZ - mgr Andrzej Kłosowski, przedst. MON - płk. dr Stefan Rosołowski.

Do egzaminu przystąpiło 15 bibliotekarzy z następujących bibliotek: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie /2 osoby/, Akademii Medycznej w Poznaniu, Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku, Centralnej Biblioteki Wojskowej w Warszawie, z Biblioteki Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy, Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Kielcach, z Biblioteki Instytutu Weterynaryjnego w Puławach oraz z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie.

Z naszej Biblioteki egzamin zdały: st.bibl. mgr Teresa Gaworczyk z Oddziału Informacji Naukowej oraz kust. mgr Zofia Jasińska, kierownik Oddziału Bibliotek Zakładowych:

Wystawy.

W ostatnim kwartale br. urządzono następujące ekspozycje tematyczne:

- 1/ Osiągnięcia ZSRR w dziedzinie gospodarki, techniki, nauki i kultury; wystawa przygotowana przez Oddział Zbiorów Specj. /2 - 18 XI/.
- 2/ Wielka Rewolucja Październikowa /wydawnictwa i ilustracje/, przygotował Oddział Informacji Naukowej /6-15 XI/.
- 3/ Charles de Gaulle /ekspozycja okolicznościowa z okazji śmierci, prezentująca dzieła de Gaulle'a i wydawnictwa o nim/, przygotował Oddział Informacji Naukowej /10 - 16 XI/.
- 4/ Władysław Szafer /ekspozycja okolicznościowa z okazji śmierci wybitnego naukowca, Doktora honoris causa UMCS, prezentująca prace naukowe profesora/, urządzona przez Oddział Informacji Naukowej /18 - 30 XI/.
- 5/ Książka społeczno - polityczna, z okazji Dni Książki "Człowiek - Świat - Polityka"; wystawa przygotowana przez Oddział Inf. Naukowej /20 - 30 XI/.
- 6/ W 45-tą rocznicę śmierci Stefana Żeromskiego /cz.1:twórczość pisarska Żeromskiego, cz.2: współcześni i potomni o Żeromskim/, urządził Oddz. Infomacji Naukowej /20 - 30 XI/.
- 7/ Prekursorzy bibliografii polskiej. Ekspozycja przygotowana przez Sekcję Starodruków /listopad/.
- 8/ Przegląd zawartości i nabytków z zakresu zbiorów specjalnych; przygotował Oddz. Zbiorów Specjalnych /19 - 30 XI/.
- 9/ 25 lat ONZ / wydawnictwa zwarte, periodyczne i ilustracje/, ekspozycja urządzona przez Koło Przyjaciół ONZ przy UMCS przy współudziale Oddz. Informacji Naukowej /listopad/.
- 10/ 150-ta rocznica urodzin Fryderyka Engelsa /wydawnictwa i ilustracje/, wystawa przygotowana przez Niemców - studentów UMCS, przy współudziale Oddziału Informacji Naukowej /27 XI - 15 XII/.
- 11/ W 140-tą rocznicę wybuchu Powstania Listopadowego /źródła historyczne, pamiętniki, pozycje z literatury pięknej uwzględniające problematykę powstańczą oraz ilustracje/, ekspozycja przygotowana przez Oddział Informacji Naukowej /28 XI - 19 XII/.

12/ Dorobek polskiej bibliografii w pierwszej połowie XIX w. Wystawa przygotowana przez Oddział Prac Naukowych i Dydaktycznych /grudzień/.

13/ Podpisanie układu Polska - NRF /wydawnictwa dotyczące NRF oraz aktualne materiały prasowe/; przygotował Oddział Informacji Naukowej /7 - 20 XII/.

14/ Najnowsze katalogi wydawnicze polskie i zagraniczne; ekspozycję urządził Oddział Informacji Naukowej /22 - 31 XII/.

15/ Ludwik van Beethoven; wystawa urządzona przez Oddział Zbiorów Specjalnych ze zbiorów tego Oddziału /1 - 9 XII/.

16/ Kazimierz Wiszniewski - grafika i ekslibrysy; przygotował Oddział Zbiorów Specjalnych /10 - 31 XII/.

17/ Wystawa prac malarskich członków Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Lublinie; urządzona przez TPSzP przy współudziale Oddziału Informacji Naukowej /21 XII - 4 I/.

18/ VII Plenum KC PZPR /materiały prasowe/; przygotował Oddział Informacji Naukowej /21 - 31 XII/.

Ponadto Oddział Informacji Naukowej urządził 3 wystawy nabytków polskich i zagranicznych.

W zakresie propagandy książki i biblioteki odnotować należy w ostatnim kwartale br. 17 wycieczek /łącznie ok. 500 osób/, które zwiedziły gmach i zapoznały się z organizacją Biblioteki. Byli to przeważnie studenci i młodzież szkolna.

Zmiany personalne.

Z dniem 1 X 1970 r. odszedł na emeryturę długoletni Dyrektor Biblioteki, st.kust.dypl. mgr Tadeusz Smożka.

Od 1 X br. stanowisko to objął doc. dr Jan Gurba, pracownik naukowo-dydaktyczny Instytutu Historycznego UMCS.

W dniu 1 XI br. st.kust.dypl. mgr Maria Jasienowicz przestała pełnić funkcję wicedyrektora Biblioteki, pozostając w dalszym ciągu kierownikiem Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów.

Z dniem 1 XII br. kust.dypl. mgr Stefan Pawelec został powołany na wicedyrektora Biblioteki Głównej d/s bibliotecznych, a jednocześnie

odwołany ze stanowiska kierownika Oddziału Magazynów i Konserwacji Zbiorów.

W ostatnim kwartale br. w grupie pracowników służby bibliotecznej przestali pracować: mgr Zbigniew Skiba i Ewa Turno.

W grupie pracowników służby bibliotecznej, w okresie sprawozdawczym zostali przyjęci do pracy: mgr Jolanta Bystrek, mgr Bartłomiej Dobrzański, mgr Kazimiera Kręc, mgr Anna Płoska, mgr Anna Łuczycza, mgr Danuta Głowacka, Anna Słodkowska.

Maria Rozwadowska z etatu gońca z dniem 1 X przeszła na etat magazyniera.

W dniu 4 października 1970 r. odbyło się w Bibliotece pożegnanie odchodzącego na emeryturę Dyrektora Tadeusza Smółki.

W uroczystości tej wzięli udział wszyscy pracownicy Biblioteki, chcąc w ten sposób wyrazić swoją sympatię i wdzięczność za tyle lat troski i życzliwej opieki. Spotkanie odbyło się w serdecznej i miłej atmosferze. Wielu pracowników zabierało głos, wspominając lata wspólnej pracy w niezwykle trudnych warunkach oraz późniejsze osiągnięcia. Podkreślali również dużą wiedzę Dyrektora Smółki i ogromne zalety charakteru.

W imieniu wszystkich pracowników dziękowała Dyktorowi przewodnicząca grupy związkowej ZNP przy Bibliotece - kol. Krystyna Bińska. Przemówienie wicedyrektor Marii Jasienowicz odtwarzało całokształt działalności Dyrektora Tadeusza Smółki na przestrzeni 18-tu lat pracy w Bibliotece UMCS. A oto jego fragmenty:

" ... Często stają mi w pamięci te pierwsze lata, kiedy przyszedł Pan do Biblioteki pełen zapału, projektów i nadziei. Biblioteka była wtedy mała, uboga, zaniedbana, rozrzucona w różnych punktach miasta. Ustawicznie trzeba było przenosić książki i koordynować pracę. Lokal przy ul. Podgrodzie 4 zawalony był stosami książek, które należało dopiero segregować. Potem wszystkie pokoje na Podgrodziu zostały wyremontowane, z chaosu wyłonik się ład i porządek.

... Od samego początku główną troską Pana Dyrektora była budowa

gmachu dla Biblioteki. Trudno mi dziś wyliczać wszystkie etapy walki na terenie Ministerstwa, władz miejskich, wreszcie we własnej Uczelni. Wszyscy rozumieli konieczność budowy, a mimo to stały się trudności: najczęściej nie wystarczało kredytów, lub inną inwestycję włączono do planu, a bibliotekę przesunięto na dalsze lata. Budowa gmachu trwała od 1959 do 1968 roku, ale starania o nią lat dwadzieścia.

Dbał Pan o wewnętrzną rozbudowę Biblioteki, troszczył się o jej modernizację. Już w pierwszych latach dyrektury wystarał się Pan o pierwszy egzemplarz obowiązkowy, który od razu postawił naszą Bibliotekę w rzędzie dużych bibliotek naukowych. Dzięki oczytaniu i znajomości życia społecznego, rozumiał Pan Dyrektor potrzeby chwili. Ileż to wystaw urządziliśmy razem w ciągu tych lat. Dzięki Pana trosce i inicjatywie mamy dzisiaj półmilionowy księgozbiór, Pracownię Reprograficzną świetnie wyposażoną, Gabinet Muzyczny i Zbiory Specjalne. Pan Dyrektor umiał zawsze patrzeć w przyszłość, przewidywać kierunki rozwoju, w sposób właściwy rozumiał Pan potrzeby Uczelni.

... Dla nas pracowników był Pan zawsze bardzo wyrozumiały. Zachęcał Pan nas do dalszej nauki i poznawania innych bibliotek. Nigdy w stosunku do nas - swoich podwładnych, nie przybierał Pan tonu wyższości, nie starał się górować nad nami, przeciwnie, był Pan zawsze bardzo delikatny i koleżeński. Z kierownikami omawiał Pan zawsze swoje plany i posunięcia.

... Ten piękny gmach, którym teraz zachwycają się zwiedzający goście - to Pana dzieło i najtrwalszy znak pamięci tego, co Pan dokonał.

... Mamy nadzieję, że nie zerwie Pan kontaktu z Biblioteką, tak jak nie może zerwać kontaktu z książką każdy, kto kocha książki i całe życie im służył. Amor librorum nos unit".